

Basiskatern

dat je
groeien
mag

HGJB-Startthema 2024-2025

‘Waar zou je het liefst méér zekerheid over willen hebben?’ Die vraag stelde een HGJB-medewerker aan een groep tieners waarmee hij in gesprek was over het onderwerp twijfel ¹. In de clubruimte hingen tien stellingen over het geloof, zoals: ‘God leidt mijn leven’, ‘God bestaat’, ‘God houdt van mij’, ‘Eens zal alles vrede zijn’ en ‘Mijn zonden zijn vergeven’. De opdracht was: ga staan bij de stelling waarover je het liefst meer zekerheid zou willen hebben. Het resultaat was opvallend: bijna de helft van de tieners ging staan bij: ‘God houdt van mij’!

Daar twijfelden ze dus aan, of in ieder geval: daar zouden ze meer zekerheid over willen hebben. In een andere groep zou de ‘score’ natuurlijk anders kunnen uitvallen. Maar gezien onze contacten met tieners in het algemeen, zou dit voorval ook heel goed een signaal kunnen zijn van wat breder leeft onder christelijke tieners. Velen van hen vragen zich af of God wel echt van hen houdt.

Hoe komt het?

Je kunt hier op verschillende manieren naar kijken. Aan de ene kant kun je zeggen dat Gods liefde voor hen blijkbaar geen spanningsloze vanzelfsprekendheid is, zo van: ‘Natuurlijk houdt God van mij, waarom zou Hij niet van mij houden?’ Dat heeft iets positiefs. Aan de andere kant kun je je afvragen hoe het komt dat het onderwijs over Gods liefde (waarvan we kunnen zeggen dat dat in de betreffende gemeente zeker wordt gegeven) bij deze tieners nog niet echt binnen is gekomen.

Het wijst hoe dan ook op de noodzaak om kinderen, tieners en jongeren hierin blijvend en steeds opnieuw te onderwijzen. In het geloof gaat het om een werkelijkheid die je je zomaar niet eigen hebt gemaakt. Geloof behoort bij de vrucht van de Geest (Gal. 5:22). Het is iets dat mag en moet groeien! Hoe kan die groei plaatsvinden? Wat is daarvoor nodig en hoe kunnen we daar in het jeugdwerk aan bijdragen? Met deze vragen willen we het seizoen 2024-2025 starten: (op)dat je groeien mag...!

¹ Zie hgjb.nl/spreker voor onderwerpen waarvoor een HGJB-spreker uitgenodigd kan worden.

In Zijn liefde

De noties van liefde, vrucht en groei komen bij uitstek samen in het onderwijs dat de Heere Jezus aan Zijn discipelen geeft in Johannes 15:1-12. We kennen dat als het gedeelte over de ware Wijnstok en de ranken. Jezus veronderstelt hier dat geloof iets levends is, dat het groeit en dat het vrucht voortbrengt. Daarvoor is het nodig dat wij als rank verbonden zijn aan de Wijnstok Jezus. We moeten ‘in Hem’ blijven, zegt Hij in vers 4. En volgens vers 9 is dat hetzelfde als ‘in Zijn liefde blijven’: ‘Zoals de Vader Mij liefgehad heeft, heb ook Ik u liefgehad; blijf in Mijn liefde.’ Daarmee zijn we terug bij de tieners uit het voorbeeld aan het begin: dit is het evangelie dat zij nodig hebben en waarin zij mogen groeien. Zodat ze weten dat God echt van hen houdt.

Het is belangrijk om te beseffen dat dit méér vraagt dan hen eenvoudigweg vertellen: ‘God houdt van jou!’ De twijfel van tieners in deze tijd is meestal geen rationele twijfel, maar een relationele. Misschien moet je zelfs zeggen: het is een existentiële twijfel, die raakt aan hun hele bestaan. Om het te zeggen met het motto dat de HGJB onder haar logo heeft staan: het gaat om ‘houvast voor jongeren’ ². De wereld anno 2024 geeft hen weinig of geen existentieel houvast. Hun omgeving is juist heel veeleisend.

Levende werkelijkheid

Neem de identiteitsvragen die op hen af worden gevraagd. Het lijkt een aantrekkelijke gedachte dat je zelf mag – of zelfs: moet – bepalen wie je bent en wie je wilt zijn. Niks en niemand buiten jouzelf heeft daar wat over te zeggen. Maar dat is allemaal erg ingewikkeld en onzeker. Als je zelf het ijkpunt bent voor jou identiteit, is dat als de baron van Münchausen die zichzelf aan zijn haren uit het moeras moest trekken.

Het evangelie van Jezus Christus is hier echt evangelie. Gooi je anker niet uit in jezelf, maar hecht je aan Jezus Christus. Alleen zo zul je tot bloei komen en vrucht dragen. Dat is zowel een opdracht als een belofte: zo zul je groeien en bloeien. In het jeugdwerk komt het erop aan dat we dat onze kinderen, tieners en jongeren leren. Dat is, zoals al gezegd, méér dan hen vertellen hoe het zit. Het gaat om hen inwijden in de levende werkelijkheid van de Wijnstok en de ranken.

² Dit is ook het thema van Generator 44, verschenen februari 2024.

Mooie druiventros

Wijnbouw is een intensieve manier van landbouw; het vraagt een goede verzorging. Om te beginnen moet je de wijnstokken planten op een plek waar ze veel licht vangen. Daar kun je – eenmaal geplant – niet veel aan veranderen, maar behalve licht hebben de wijnstokken ook voldoende water nodig. Verder moet je onkruid verwijderen en de planten zoveel mogelijk beschermen tegen insecten en vogels. Ten slotte is het nodig om te snoeien en te krenten: kleine druifjes knip je weg zodat de overige druiven de ruimte krijgen om te groeien. Zo ontstaat er een mooie druiventros.

De gemeente

Aan die werkelijkheid geeft Jezus woorden in Johannes 15:1-12. Onze opdracht voor het jeugdwerk is om er alles aan te doen wat in ons vermogen ligt om deze woorden concreet te laten worden in het leven van onze kinderen, tieners en jongeren. Samengevat gaat het om vier dingen.

1. De woorden worden alleen realiteit als wij en onze kinderen 'in Jezus' blijven. 'In Mij blijven' of 'in de wijnstok' staat wel zeven keer in deze verzen. Het betekent dat we steeds leven in verbinding met Hem. Opvallend is dat er staat: 'in Mij *blijven*', en niet: 'in Mij *komen*'. We worden aangesproken als ranken die al in Jezus zijn. Het gaat om de verbondsrelatie die uit de Wijnstok voortkomt (zie volgende punten) en die wij niet zelf tot stand hebben gebracht. Dat neemt gelukkig niet weg dat iemand die buiten deze relatie leeft, aan Jezus verbonden kan *worden*. Daar hangt alles van af. Zonder Hem kunnen wij niks doen, dat is: niets doen dat werkelijk tot leven leidt.
2. De 'wijnstok' is in het Oude Testament een beeld voor het volk Israël. Nieuwtestamentisch gezegd zijn dat alle gelovigen samen. Je kunt dus zeggen: zoals Christus de wijnstok is, is (in afgeleide zin) ook de gemeente dat. De gemeente is Zijn lichaam, zegt Paulus in Efeze 1:22-23 (vgl. ook 1 Korinthe 12:12-27). Daarom betekent 'in de wijnstok blijven' óók: *je niet onttrekken aan de gemeente, aan het contact met mede-gelovigen!* Dáár is het waar je gevoed wordt. Dat is iets wat nogal eens onderschat wordt. De gemeente is de plek waar je met elkaar deelt hoe het met je gaat;

hoe het gaat met je geloof en met de rest van de vrucht van de Geest. Niet om elkaar daarmee te controleren, maar om elkaar te bemoedigen en zo nodig te helpen. Hierbij is het belangrijk om te wijzen op de verzen 9-12. In veel bijbels begint bij vers 9 een nieuwe pericoop, maar wat hier staat, is direct verbonden met de eerste acht verzen. Zoals hierboven al gezegd, is 'in Jezus blijven' hetzelfde als 'in Zijn liefde blijven'. De liefde die de ranken voor elkaar hebben, mag een verwijzing zijn naar de liefde van en voor Jezus, de Wijnstok.

Woord en gebed

3. Jezus zegt dat Zijn hoorders al rein zijn 'vanwege het woord dat Ik tot u gesproken heb' (vers 3). Dit woord 'rein zijn', verwijst naar vers 2 waar Jezus zegt: 'Elke rank die vrucht draagt, reinigt Hij, opdat zij meer vrucht draagt.' We mogen dat ook weergeven met: die snoeit Hij bij, of: die krent Hij. Bijsnoeien of krenten in het leven van een gelovige kan een pijnlijk proces zijn. Want dat betekent dat alles wat de groei in de weg staat, weggesneden moet worden. Volgens Jezus zijn we al bijgesnoeid door het woord dat Hij gesproken heeft. Gods Woord heeft op zich al een reinigende werking. Belangrijk is nu dat we de woorden van Jezus in ons laten blijven (vers 7). Zo zegt Paulus het ook in Kolossensen 3 vers 16: 'Laat het woord van Christus in rijke mate in u wonen'. Dat is méér dan dat we deze woorden kennen, desnoods uit het hoofd. Het gaat erom dat we ons leven door deze woorden laten bepalen en zo nodig veranderen. Maar het *begint* wel bij het *kennen* van deze woorden. Daarom is het zo belangrijk dat we de Bijbel in het jeugdwerk laten spreken.
4. Ten slotte: als we onze doelen en verlangens hebben laten bijsnoeien door Jezus' woorden, mogen we vragen wat we willen en het zal ons ten deel vallen. Als onze verlangens Jezus' verlangens zijn, zal er vrucht groeien. Misschien verlangt er iemand naar blijdschap of naar zelfbeheersing. Iemand anders kan behoefte hebben aan geduld of een ander deel van de vrucht van de Geest. Als we daarom vragen, zullen we blijdschap, zelfbeheersing of geduld krijgen! Zo blijkt ook uit Johannes 15:1-12 hoe waar het bekende kinderliedje is:

*Lees je Bijbel
bid elke dag,
dat je groeien mag!*

ANDERE UITGAVEN

Naast dit basiskatern, waarin de hoofdlijnen van het startthema zijn geschetst, bieden we nog meer katernen aan rond de start van het winterwerk.

- **Katern startweekend** (begin mei beschikbaar) – Dit katern staat vol met creatieve, actieve en bezinnende ideeën voor een start- of gemeentedag rond het jaarthema.
- **Katern startzondag** (begin mei beschikbaar) – Dit katern bestaat uit een exegese en preekschets over Johannes 15:1-12 en is bedoeld ter voorbereiding van de startzondag.
- **Startavond jeugdwerkleiders** In september zijn HGJB-werkers beschikbaar om een inspirerende startavond met plaatselijke jeugdwerkleiders te organiseren. De ideale start voor jullie jeugdwerk!
- **Startavond tieners en jongeren** Nodig een HGJB-jongerenwerker uit om samen met jouw tieners en jongeren een inspirerende avond te beleven rondom geloofsgroei.
- **Programma's methodeplatform** Ook voor HGJB-kinderwerk, -tienerwerk en -jongerenwerk zal een programma verschijnen over het onderwerp 'Dat je groeien mag!' (in september op methode.hgjb.nl).

GERELATEERDE PROGRAMMA'S

Wil je gedurende het komende seizoen ook op andere momenten aandacht besteden aan het startthema 'Dat je groeien mag...', dan raden we bijvoorbeeld de volgende HGJB-programma's aan:

Kinderwerk

- Luister en ga mee (over (blijven) luisteren naar Jezus' woorden)
- Samen leren lezen (over Bijbel lezen)
- Geloven doe je samen (over de gemeente)

Tienerwerk

- Bijbellesen volgens SOLVAT (over stille tijd)
- Goed om te horen (over geloofsgroei)
- Meer dan genoeg (over verlangen naar God)
- Voel je thuis (over de gemeente)

Jongerenwerk

- Vol van de Geest
- Bijbellesen (over de Bijbel)
- ... bid elke dag
- Oei, (geen) groei!? (over geloofsgroei)
- Meer dan genoeg (over verlangen naar God)

Ook in de catechesemethoden van de HGJB zitten verschillende lessen waarmee een link gelegd kan worden met het thema 'Dat je groeien mag...!'

